

У професійному зростанні майбутнього соціального педагога важливу роль відіграє реалізація принципів контекстного навчання. Участь студентів у вирішенні проблемних ситуацій, що моделюють суперечності виробництва і науки в аудиторних умовах, виконання посадових функцій у діловій грі, у складі дослідницького колективу наукової лабораторії, підготовка магістерського проекту, а в низці випадків і впровадження його результатів у практику – усі ці нові форми активності студентів забезпечують органічний перехід виробничої діяльності в навчальну і навпаки [4, с. 46]. Аналіз, пошук відповідей на питання, закладені у відеосюжетах, короткометражних стрічках, соціальній відеореklamі, мультимедійних презентаціях, зміст яких розкриває проблеми дітей, що потребують соціального захисту та підтримки, змінюють соціальну позицію студентів. Тому використання відеосюжетів і презентацій у процесі проведення лекційних і практичних занять дозволяє студентам не тільки краще засвоювати навчальний матеріал, але на основі самоаналізу власного сприйняття інформації у мультимедійному середовищі аналізувати переваги та недоліки інформаційного впливу та вбачати перспективи їх використання для подальшої професійної діяльності. Заслугує на увагу оволодіння студентами віртуальними засобами навчання, як от: спеціальні можливості Windows (екранна лупа для осіб із слабким зором; екранний диктор для сліпих; екранна клавіатура для малорухливих; інвертація миші і клавіатури для лівші та ін.); Govoritka – програма, за допомогою якої будь-який текст може бути озвученим (може бути використана для осіб з вадами зору); BreachMacker – програма, яка використовується для позбавлення заїкання [3].

Вивчення особливостей професійного становлення майбутніх соціальних педагогів в умовах інформаційного суспільства переконує у необхідності спеціальної підготовки їх до використання можливостей ІКТ у сприянні духовному, культурному та моральному розвитку підростаючого покоління, формуванні дієвого, конкурентоспроможного в інформаційному суспільстві фахівця в сфері охорони сім'ї, дитинства, здатного успішно будувати комплекс заходів щодо виявлення причин соціальної дезадаптації дітей, надавати їм соціальну допомогу, здійснювати зв'язок з сім'єю, а також з органами і організаціями з питань працевлаштування дітей і підлітків, залучаючи сучасні інформаційні технології. Проведене дослідження не вичерпує поставленої проблеми. Перспективним є питання методичного забезпечення навчально-виховного процесу ВНЗ з використанням сучасних засобів ІКТ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Багрій В. Н. Педагогічна практика / В. Н. Багрій // Метод. вказівки з проведення фахової практики для студ. спец. “Соціальна педагогіка” та “Соціальна робота”. – Хмельницький : ХНУ, 2008. – 68 с.
2. Беспалов П. В. Компьютерная компетентность в контексте личностно ориентированного обучения / П. В. Беспалов // Педагогика. – 2003. – № 4. – С. 41 – 45.
3. Боднар Л. В. Професійна підготовка соціальних педагогів із застосуванням електронних засобів навчання : дис... канд. пед. наук : 13.00.04 / Лілія Василівна Боднар; Південноукраїнський держ. педагогічний ун-т ім. К. Д. Ушинського. – О., 2006. – 254 с.
4. Вербицкий А. А. Психолого-педагогические особенности контекстного обучения / А. А. Вербицкий. – М. : Знание, 1987. – 124 с.
5. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій єдиного інформаційного простору системи освіти України : [монографія] / [В. В. Лапінський, А. Ю. Пилипчук, М. П. Шишкіна та ін.; за наук. ред. проф. В. Ю. Бикова]. – К. : Педагогічна думка, 2010. – 160с.
6. Захарова И. Информационные технологии в образовании : Высшее профессиональное образование (Академия) / И. Г. Захарова. – М. : Академия, 2010. – 192 с.
7. Развитие профессиональной компетентности в области ИКТ. Базовый курс / М. В. Моисеева, В. К. Степанов, Е. Д. Патаракин, А. Д. Ишков, Д. Н. Тупицин. – М. : Изд. дом «Обучение Сервис», 2008. – 256 с.
8. Ярошенко А. О. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у сучасній вищій школі / А. О. Ярошенко // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2010. – № 4. – С. 12 – 21.

УДК 378.

Тхоржевська Т. Д.

доктор педагогічних наук, професор кафедри психології і педагогіки Київського національного лінгвістичного університету

ПОЄДНАННЯ ЗДОБУТКІВ СВІТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ ТА ПРАВОСЛАВНОЇ ВИХОВНОЇ ТРАДИЦІЇ В НАУКОВІЙ СПАДЩИНІ КИЇВСЬКОЇ ДУХОВНОЇ АКАДЕМІЇ

Стаття присвячена педагогічній спадщині представників наукової школи Київської духовної академії ХІХ століття. Їм вдалося творчо використати ідеї світської педагогічної думки, не втративши своєї православної ідентичності.

Ключові поняття: Київська духовна академія, світська педагогічна думка, іноземна педагогіка, традиції православного виховання.

Тхоржевская Т. Д. Объединение достижений светской педагогической науки и православной воспитательной традиции в научном наследии Киевской духовной академии. Статья посвящена педагогическому наследию представителей научной школы Киевской духовной академии ХІХ столетия. Им удалось творчески использовать идеи светской педагогической мысли, не утратив своей православной идентичности.

Ключевые понятия: Киевская духовная академия, светская педагогическая мысль, иностранная педагогика, традиции православного воспитания.

Thorzevs`ka T. D. Combining achievements secular pedagogical science and educational traditions orthodox in scientific heritage Kiev theological academy. The article represents the pedagogical legacy of Kiev spiritual academy scientists of XIX century. They creatively used the ideas of the secular pedagogical science but didn't loss their own identification.

Key words: Kiev spiritual academy, the secular pedagogical science, foreign pedagogic, traditions of the orthodox upbringing.

У центрі уваги статті знаходяться освітянські події України XIX століття, цікавого з точки зору предмета цього дослідження найперше тим, що в XIX ст. простежуються дві важливі тенденції розвитку вітчизняної педагогічної думки: розбудова народної школи і теорії виховання в руслі православної традиції та розвиток світської педагогічної теорії і практики на загальноєвропейських засадах.

Спершу проаналізуємо проблеми, що виникли в другій половині XIX ст. у зв'язку з поставленим завданням втілення істинних традицій православного виховання в освітню систему Російської імперії. Церковні діячі другої половини XIX ст. всі сподівання на відновлення давньоруських традицій виховання пов'язували з утвердженням церковнопарафіяльної школи як головної школи для народу. Проте серйозними перешкодами на шляху її впровадження багато хто вважав, по-перше, втручання громадськості у справу народної освіти, по-друге, привнесення з-за кордону іноземної педагогіки. Власне, саме громадськості й ставилося це в провину.

Треба пояснити, що, починаючи із 60-х рр., Міністерство народної освіти, земства відігравали значну роль у заснуванні та організації роботи початкових шкіл, організації закордонних відряджень для педагогів. Ця роль оцінювалася в XIX ст. як негативно, так і позитивно. Серед тих, хто схвалював просвітницьку діяльність земств, був і К. Д. Ушинський. Уславлені педагоги (М. О. Коф, Л. М. Модзалевський, М. І. Пирогов, К. Д. Ушинський) активно цікавились досвідом тогочасних іноземних освітніх систем.

Прагнення вдосконалити процес навчання виявляло багато вітчизняних педагогів XIX ст., впроваджуючи нові методи та принципи навчання в шкільну справу. Особливе місце відводилось розвиваючому навчання, активному, свідомому засвоєнню знань, що, на думку педагогів, дозволило б подолати недоліки школи XIX ст. Однак, з боку ярих прихильників церковної школи це напряму пов'язувалось, і не безпідставно, з іновірною педагогічною думкою.

Дійсно, аналіз результатів сучасних історико-педагогічних досліджень підтверджує, що з початку XIX ст. на зміст освіти вчителів в Україні значний вплив справляли ідеї іноземних учених неправославної віросповідання. Зокрема, у 1807-1811 рр. у Харківському університеті О. Г. Рейнішем читалися два педагогічні курси, що ґрунтувалися на теоріях Й. Г. Німейера і Й. Г. Песталоцці; з 1811 р. у Харківському педагогічному інституті педагогічні дисципліни викладалися його директором Х. М. Роммелем; у 1834 р. педагогіку в харківських вищих навчальних закладах читав А. О. Валицький, який за основу взяв твори Л. Локка, Ж.-Ж. Руссо та ін. Такі самі висновки випливають з аналізу змісту педагогічних курсів, прочитаних у різний час, у різних навчальних закладах України, складених С. С. Гогоцьким, М. О. Лавровським, С. Ананьїним, Ф. Зеленогорським, Л. Апостоловим [2].

В. О. Вихрущ, аналізуючи розвиток теоретико-концептуальних основ вітчизняної дидактики другої половини XIX – початку XX ст., указала на визначну роль у цьому процесі німецької філософії та педагогіки.

Отже, імпульс до загального розвитку теорії навчання, теорії виховання в XIX ст. виходив від представників секуляризованої педагогічної науки й на той час у певних колах сприймався вкрай негативно.

Метою нашої статті є розгляд здобутків тих освітніх діячів, хто у своїх педагогічних пошуках поєднали теорію церковного виховання зі здобутками самостійної педагогічної науки. Ми ставимо на меті розкрити ту особливу роль, яку відіграли в розвитку педагогічної науки в Україні XIX ст. представники наукової школи Київської духовної академії, посталої на києво-могилянських традиціях у 1819 р.: філософи О. М. Новицький, С. С. Гогоцький, П. Д. Юркевич; богослови М. Олесницький, М. Маккавейський.

Для кращого розуміння світоглядної спрямованості вище названих діячів КДА слід згадати про основоположника філософської школи академії прот. І.М. Сковрцова, в якому поєднувалось глибоке знання античних і найновіших західноєвропейських філософів із визнанням християнства засадничим фундаментом філософії. На думку Ф. Титова: „Його філософія відрізнялась від філософії, яку знала наша стара Академія, де панував Аристотель і Платон, тим, що вона була християнською за своїм змістом і духом” [15, 371]. Його курс охоплював історію філософії, логіку, психологію, метафізику і моральну філософію.

Слід думати, що закладений І. М. Сковрцовим у його учнях широкий філософський кругозір і християнський імунітет робив їх сприйнятливими до чужоземних „мудрствований”, але водночас вірними православ'ю.

Саме з філософськими предметами пов'язують становлення загальнопедагогічної підготовки в університетах України першої половини XIX ст.; і саме прот. Сковрцов і його учні: О. М. Новицький, Ф. Арсеньєв – були причетними до викладання філософських наук у Київському університеті з перших років його існування. Зокрема педагогічні знання входили до складу навчального курсу „Моральна філософія”; у процесі викладання філософії О. М. Новицький проводив практичні заняття з педагогіки, логіки; І. М. Сковрцов викладав досліду психологію, моральне богослов'я, яке на той час також закладало підвалини педагогічної підготовки [1, с. 15-116; 2, с. 101-102].

Деякі факти, почерпнуті з архівів, відображають специфіку того особливого етапу в розвитку просвіти в Україні, коли проявлялись тенденції як до захисту багатовікового церковного досвіду, так і до вивчення, а то й запозичення – іноземного наукового. Ось лише два характерні приклади: 1) після затвердження О. М. Новицького ординарним професором Київського університету по кафедрі філософії (1837 р.) він був направлений до Німеччини для вдосконалення [16]; 2) навіть такий знавець, як професор І. Скворцов мав виконувати розпорядження Св. Синоду про щорічне подання прочитаних лекцій для отримання дозволу на подальшу роботу [17].

У руслі окреслених тенденцій, уміло їх поєднуючи, діяв і С. С. Гогоцький, за авторськими програмами з педагогічних дисциплін якого здійснювалася підготовка майбутніх учителів у Київському імператорському університеті св. Володимира з початку 50-х – до середини 60-х рр. XIX ст. [1, с. 124-127].

Ще один визначний представник наукової школи Київської духовної академії, який творив педагогічну науку у світлі Святого Письма, був прихильником означеного вище підходу. Ідеться про Памфіла Юркевича, якого ставлять в один ряд з К. Д. Ушинським. Один з найвідоміших російських істориків педагогіки М. Демков писав, що російська педагогіка другої половини XIX ст. не може бути досягнута без всебічного вивчення творів К. Ушинського та П. Юркевича: чимало підручників і посібників з педагогіки склалися прямо за ними, інколи з них запозичували цілі сторінки [3, с. 48]. Сьогодні в наукових колах України ім'я Юркевича пов'язують із творенням християнської педагогіки.

Характерною особливістю П. Юркевича як студента, викладача, ученого була широта його наукових інтересів і поглядів, що відзначала в ньому послідовника кращих українських освітніх традицій. Ще викладаючи в Київській духовній академії курс із філософії, педагог поєднав у ньому знання з педагогіки, логіки, психології. У подальшому вдаватися до синтезу різних наук було характерним для вченого. Свої педагогічні висновки він виводив із принципів психології та логіки; зробив одну з перших спроб визначити завдання виховання й освіти, виходячи з особливостей психології дитини.

Свій “Курс загальної педагогіки” П. Юркевич відкрив словами: “Педагогіка – наука **збірна**. Голова цього тіла полягає в моральних ідеях, органи живлення – у психології, органи руху – у фізіології” [13, с. 85]. До джерел педагогіки як науки Юркевич відніс: „1) **Вивчення людини...** – вивчення, основане на божественному об'явленні відносно людини **історичної** і на психології відносно людини **природної**. Божественне об'явлення відкриває нам знання вищої **правди** відносно фактичного положення людини і відносно того, чим вона має зробитися і до якої досконалості буття вона повинна дійти... 2) **Педагогічна практика освічених народів**. Вона являє собою немовби збільшувальне скло, в якому ми бачимо плоди різних напрямів виховання, й збагачує досвідченість особисту досвідченістю всього освіченого людства. 3) **Учені праці спеціалістів-педагогів...**” [13, с. 122-123].

Аналіз змісту створеного Юркевичем курсу педагогіки переконує, що використання всіх означених джерел надало курсу характерної особливості, яка полягає в органічному поєднанні християнських знань про дитину із суто науковими здобутками: його структура, перелік тем, понять, що розглядаються, настільки впізнаванні, що за ним могли б навчатися сучасні студенти; водночас сучасна молодь, яка не відкрила для себе християнську картину світу, навряд чи збагнула б усю світоглядну глибину підручника. Гадаємо, від ознайомлення з курсом педагогіки Юркевича сучасна освітянська спільнота тільки виграла б.

У рамках заявленої теми характерною є також творчість М. Олесницького і М. Маккавейського. У списках викладачів Київської духовної академії за 1894-95 н.р. їх прізвища стоять в одному ряду з іншими магістрами богослов'я, такими відомими істориками церкви, як С. Голубев і Ф. Титов. На той час саме вони закладали підвалини педагогічної підготовки майбутніх священників, а саме: екстраординарний професор кафедри морального богослов'я М. Олесницький викладав моральне богослов'я, а доцент кафедри пастирського богослов'я і педагогіки М. Маккавейський – відповідно предмети своєї кафедри [12].

Аналіз праць М. Маккавейського показує, що це була освічена людина з високою педагогічною ерудицією, яка спиралася на знання Аристотеля, Сенеки, Рабле, Монтеня, Локка, Коменського, вітчизняних педагогів і релігійних філософів, виховних систем китайців, єгиптян, іудеїв, греків тощо [5; 6]. Проте характерною особливістю М. Маккавейського було виявлення позитивних і негативних сторін різних педагогічних теорій і доведення їх обмеженості в порівнянні з теорією християнського виховання. Так, богослов доводив безпідставність ідеї природного розвитку Руссо, ідеї гуманності поза християнством та ін., що є ознакою православного церковного педагога. Ця характерна спрямованість проступає й у відгуку на відому працю С. Миропольського „Очерк истории церковно-приходской школы от первого ее возникновения до настоящего времени”, в якому Маккавейський всіляко підтримав позицію автора щодо нерозривної єдності церковної і народної школи, засудив модну захопленість „Целлерами, Шмідтами, Баумейстерами”, „новою” школою, багатою матеріальними засобами, але пройнятою чужим духом” і закликав підтримати бідну, скромну, але суто російську церковнопарафіальну школу [4].

Те саме можна сказати й про наукові розвідки М. Олесницького щодо моральності давніх єгиптян та персів. Виявляючи близькість деяких моральних настанов цих народів до християнських, їх позитивний потенціал (усвідомлювали індивідуальність людини й формальну свободу; указували на необхідність боротьби зі злом; прагли стати подобою свого божества, щоб з'єднатися з ним у потойбічному світі), учений указував на їх недосконалість у порівнянні з християнськими [9; 10].

Однак у спадщині М. Олесницького знаходимо й суто педагогічні праці, які практично не відрізняються своїм підходом від праць світських науковців. Йдеться про підручники з педагогіки, які він

призначав для всіх, хто займався вихованням і навчанням дітей; для жіночих гімназій; жіночих навчальних закладів із дворічним курсом педагогіки та інших середніх навчальних закладів [7; 8; 11]. Автор виявив себе як зрілий педагог, який усвідомлював специфіку педагогіки як науки; наполягав на необхідності створення нових підручників, де б превалювали знання не з психології чи гігієни, а суто педагогічні; звертав увагу на недостатню розробку теорії виховання в порівнянні з дидактикою, що, на його погляд, було вадою більшості тогочасних підручників. Тим самим автор фактично визнавав за теорією виховання право на самостійне відносно морального богослов'я існування. У теорії навчання педагог розглядав коло питань, традиційних для класичної дидактики: принципи, методи, прийоми, форми навчання, питання шкільної дисципліни, наочного навчання, активності й самостійності учнів у процесі навчання тощо.

Зважаючи на це, слід визнати, що такий підхід був доволі новим, прогресивним для церковного кола й мав як своїх прихильників, так і опонентів. Зокрема він зазнавав серйозної критики на сторінках головного видання Київської духовної академії – „Труды Киевской Духовной Академіи”, де висловлювалась думка про те, що попри відкриття кафедр педагогіки в середніх та вищих духовних навчальних закладах, багато хто на зразок світських науковців більше займалися обговоренням різних систем викладання, ігор тощо, ніж розробкою важливих питань християнської педагогіки, виховання православного духу в учнях [14].

Сьогодні, оцінюючи із сучасних світських позицій підхід М. Олесницького, слід відзначити, що педагог виявив себе істинним православним богословом. Про це свідчить, на нашу думку, зокрема таке: розкриваючи сутність теорії навчання, найперше вказав на те, що хоча безпосередня ціль навчання – це просвіта розуму, але кінцевою його метою є формування морального характеру; відносно народної школи вважав, що релігія в ній має займати перше місце, оскільки „...завдання наше – не „просвіщати” народ, а виховувати його, – це перше й найголовніше”; щодо гімназій відзначав, що хоча вони мають інший характер, але „...один християнський дух повинен у них панувати” [8, с. 11 – 13]. Що ж стосується теорії виховання, то викладення її М. Олесницьким було, на наш погляд, цілком світським: з посиланнями на відомих іноземних авторитетів і без підкріплення цитатами з Біблії або праць святих отців, проте просякнутим розумінням, що виховний ідеал накреслений християнством.

На закінчення слід зазначити, що ми не ставили на меті охопити всі імена, а лише підкреслити основні, принципи для минулого, а більш за все для сучасного, моменти. Одним з таких моментів є визнання, що відкритість культурним здобуткам людства, розгляд науки і освіти як засобів православного виховання, які не тільки не перешкоджають формуванню міцної православної віри, але й сприяють участі в загальноєвропейських культурних процесах, слід віднести до українських православних освітньо-виховних традицій. Це підтверджується в тому числі й діяльністю вихованців Київської духовної академії, яка розвинула кращі освітні традиції Києво-Могилянської академії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Важинський І. П. Становлення і розвиток педагогічної освіти в Центральній та Східній Україні (1802-1866 рр.): Дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / І. П. Важинський. – Полтава, 2002. – 203 с.
2. Дем'яненко Н. М. Загальнопедагогічна підготовка вчителя в Україні (XIX – перша половина XX ст.): [Монографія] / Н. М. Дем'яненко. – К.: ІЗМН, 1998. – 328 с.
3. Демков М. И. История русской педагогии. Изд. автора / М. И. Демков. – М.: Типография Императорского Московского Университета, 1909. – Ч. III. – Новая русская педагогия (XIX в.). – 532 с.
4. Маккавейский Н. К. Очеркъ истории церковно-приходской школы отъ перваго ея возникновенія на Руси до настоящаго времени. – Выпускъ первый. Отъ основанія школь при св. Владимире до Монгольскаго ига. С. Миропольскаго – СПб., 1894 / Н. К. Маккавейский // Труды Киевской Духовной Академіи. – 1895. – февраль. – С. 341-349.
5. Маккавейский Н. К. Педагогика Джона Локка / Н. К. Макавейский // Труды Киевской Духовной Академіи. – 1895. – май. – С. 134 – 158.
6. Маккавейский Н. К. Религія и народность, как основы воспитанія (Речь, произнесенная на годичномъ акте Киевской Академіи, 26 сентября 1895 г.) / Н. К. Макавейский // Труды Киевской Духовной Академіи. – 1895. – ноябрь. – С. 428 – 472.
7. Олесницькій М. А. Краткій курсъ педагогии. Руководство для женскихъ гимназій и другихъ среднихъ учебныхъ заведений. – [3-е изд.] / М. А. Олесницькій. – К.: Тип-я Имп. Ун-та св. Владимира, 1902. – Выпускъ второй. – Теорія обученія. – 155 с.
8. Олесницькій М. А. Краткій курсъ педагогии. Руководство для женскихъ заведений съ двухгодовымъ курсомъ педагогии. – [2-е изд.] / М. А. Олесницькій – К.: Тип-я Кочакъ-Новицкаго, 1896. – Выпускъ первый. – Теорія воспитанія. – 147 с.
9. Олесницькій М. А. Нравственность египтянь / М. А. Олесницькій // Труды Киевской Духовной Академіи. – 1895. – мартъ. – С. 317 – 361.
10. Олесницькій М. А. Нравственность персовъ / М. А. Олесницькій // Труды Киевской Духовной Академіи. – 1895. – декабрь. – С. 571 – 600.
11. Олесницькій М. А. Полный курсъ педагогии. Руководство для всехъ занимающихся воспитаниемъ и обучениемъ детей. – [2-е изд.] / М. А. Олесницькій. – К.: Тип-я Кочакъ-Новицкаго, 1895. – 351 с.
12. Отчетъ о состояніи Киевской Духовной Академіи за 1894-95 уч.годъ // Труды Киевской Духовной Академіи. – 1895. – ноябрь. – С. 329-386.
13. Сакральная педагогика сердца Памфила Юркевича. Хрестоматія научно-християнської педагогії / Сост. и введение Ильченко В. И. – Луганск: ОАО «ЛЮТ», 2000. – 400 с.
14. Сольский С. По поводу Высочайше учрежденныхъ правилъ о церковно-приходскихъ школахъ / С. Сольский // Труды Киевской Духовной Академіи. – 1885. – апрель. – С. 559-560.

15. Тітов Хв. Стара вища освіта в Київській Україні XVI – поч. XIX в. / Хв. Тітов. – К.: УАН, 1924. – 433 с. – (Збірник історично-філологічного відділу, № 20).
 16. ЦДІАК України. – Ф. 707. – Оп. 1. – Спр. 1837 – Арк. 1; ЦДІАК України. – Ф. 707. – Оп. 3. – Спр. 210. – Арк. 3.
 17. ЦДІАК України. – Ф. 711. – Оп. 3. – Спр. 467. – Арк. 1 – 2.

УДК 378(931)

Ставцева В. Ф.
 аспірантка Київського національного
 лінгвістичного університету

СТАН І ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ КОЛЕДЖІВ НОВОЇ ЗЕЛАНДІЇ В СЕРЕДИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

Авторка розглядає стан та специфіку функціонування коледжів, які входили до складу унітарного Університету Нової Зеландії. Особливу увагу звертає на особливості початкового етапу реформування університетської ланки освіти у середині ХХ ст., що вплинуло на гармонізацію навчальних програм і позитивні зміни в державному фінансуванні університетських закладів.

Ключові слова: коледж, Університет Нової Зеландії, структура коледжу, процес реформування, навчальна програма, Сенат Університету, Комітет з навчальних програм, Комітет з державного фінансування університетської освіти.

Ставцева В. Ф. Состояние и специфика деятельности университетских колледжей Новой Зеландии в середине XX столетия. Автор рассматривает состояние и специфику функционирования колледжей, которые входили в состав унитарного Университета Новой Зеландии. Отдельное внимание уделяет начальному этапу реформирования университетского звена образования в середине XX ст., которое повлияло на гармонизацию учебных программ и позитивные изменения в государственном финансировании университетских учреждений.

Ключевые слова: колледж, Университет Новой Зеландии, структура колледжа, процесс реформирования, учебная программа, Сенат Университета, Комитет по вопросам учебных программ, Комитет по вопросам государственного финансирования университетского образования.

Stavtseva V. F. State and specific character of New Zealand's University colleges in the middle of the XX century. The author investigates state and contributing features that fit into the structure of the exclusive University of New Zealand. Focus of attention covers the beginning of the reforming process of university education in the middle of the XX century which affected syllabus harmonization and positive changes to the state financing of university establishments.

Key words: college, the University of New Zealand, college structure, the reforming process, syllabus, University Senate, curriculum committee, University grants committee.

Тенденції розвитку сучасного суспільства внаслідок впровадження інновацій в освітній процес спонукають учених до пошуку ефективних шляхів оновлення всіх освітніх ланок загалом та університетської зокрема. Інтеграція та глобалізація систем освіти вимагає синтезу досвіду країн для реорганізації та вдосконалення діяльності ВНЗ України.

Створення єдиного економічного та освітнього простору пояснює увагу українських науковців до системи освіти Нової Зеландії. Інтерес до діяльності новозеландських вищих навчальних закладів зумовлений високою якістю підготовки випускників, а також відповідністю рівня їх професійності вимогам міжнародного ринку праці.

З огляду на актуальність проблематики **метою цієї статті є** з'ясування стану та особливостей діяльності університетських коледжів у середині ХХ століття.

Відповідно до мети ставляться такі **завдання**:

- проаналізувати структуру та діяльність коледжів, які входили до складу унітарного Університету Нової Зеландії;
- визначити специфіку функціонування університетських коледжів у зазначений період.

Університетська освіта Нової Зеландії досліджувалася українськими науковцями лише частково, наприклад Ж. Таланова розглядала питання організації докторської підготовки у вищій школі Нової Зеландії та Австралії, А. Сбруева аналізувала тенденції реформування середньої освіти розвинених англійських країн. Недостатня джерельна база з цієї проблеми спостерігається також і в світовій науковій літературі. Новозеландський науковець Дж. Біглхоул описав розвиток Університету до середини 30-х років ХХ ст., інший учений Х. Партон дослідив окремі аспекти функціонування унітарного вищого навчального закладу в останні декади його діяльності. Дослідник В. Томас розкрив питання вступу абітурієнтів до університетських коледжів. Дж. Керр, І. Айзнер, І. Веланс аналізували зміни у навчальних програмах та дискусії, які виникали під час впровадження нововведень.

Проведений аналіз широкого кола зарубіжних, вітчизняних джерел і психолого-педагогічної літератури з проблем дослідження свідчить, що питання стану та особливостей функціонування університетських коледжів у середині ХХ ст. розроблені і висвітлені недостатньо. Актуальність, соціально-педагогічна значущість,